

НАУКОВІ ІНСАЙТИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ: ВІД ПОШУКУ ДО ВТІЛЕННЯ

МАТЕРІАЛИ

І Всеукраїнської студентської
науково-практичної конференції
24 жовтня 2025 року, м. Київ

**КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА
ДЗ «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»
ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА**

**НАУКОВІ ІНСАЙТИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ:
ВІД ПОШУКУ ДО ВТІЛЕННЯ**

**Матеріали
І Всеукраїнської студентської науково-практичної
конференції**

**Київ
2025**

Рецензенти:

Ганна Цвєткова, завідувач кафедри дошкільної освіти Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, доктор педагогічних наук, професор

Людмила Нежива, професор кафедри початкової освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор педагогічних наук, доцент

Марина Єпіхіна, директор навчально-наукового інституту педагогіки і психології ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», кандидат педагогічних наук, доцент

Наукові інсайти майбутніх педагогів: від пошуку до втілення: матеріали I Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (24 жовтня 2025 р., м. Київ). Київський столичний університет імені Бориса Грінченка. Київ, 2025. 337 с.

До збірника увійшли матеріали I Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Наукові інсайти майбутніх педагогів: від пошуку до втілення», що презентують спектр сучасних досліджень у галузі дошкільної та початкової освіти. Доповіді охоплюють питання оновлення змісту освіти, розвитку професійних компетентностей майбутніх педагогів, упровадження STEM-освіти, цифрових інструментів та інноваційних методик. Увагу зосереджено на проблемах освіти в умовах сучасних викликів: емоційне благополуччя, безпека, партнерство з батьками, розвиток морально-ціннісної сфери. Зміст матеріалів демонструє науковий пошук, професійну рефлексію та готовність майбутніх педагогів до впровадження інновацій в освітній процес.

Для науковців, педагогів, здобувачів вищої освіти, широкого кола читачів.

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради
Факультету педагогічної освіти*

*Київського столичного університету імені Бориса Грінченка
(протокол № 10 від 20 листопада 2025 р.)*

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЗНАНЬ ПРО ПРАВИЛА ДОРОЖНЬОГО РУХУ У СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ

Савчук Олена Олександрівна,
магістрантка 2 року навчання
спеціальності «Дошкільна освіта»
Мукачівського державного університету

Науковий керівник –
доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри дошкільної та спеціальної освіти
Іванова Вікторія Вікторівна

Розглянуто проблему формування знань про правила дорожнього руху у старших дошкільників як важливого напрямку виховної роботи з безпеки життєдіяльності. Підкреслено актуальність теми в умовах високого рівня дитячого дорожньо-транспортного травматизму в Україні. Зазначено, що дошкільний вік є сенситивним періодом для формування навичок безпечної поведінки, просторової орієнтації та розуміння соціальних норм. Виокремлено сучасні педагогічні підходи – інтеграцію освітніх ліній, використання ігрових та практикоорієнтованих методів навчання.

Ключові слова: правила дорожнього руху, безпечна поведінка на дорозі, дитячий травматизм, дошкільник.

В умовах різкого демографічного спаду, що спостерігається в Україні, питання збереження життя і здоров'я дітей набуває особливої ваги. Турбота про безпеку підростаючого покоління є не лише гуманітарною, а й

стратегічною необхідністю, адже саме діти становлять основу майбутнього нації та держави.

Однією з найгостріших загроз дитячій безпеці залишається ситуація на дорогах. У публічному дискурсі її часто називають «війною на дорогах» або навіть загрозою національній безпеці. За даними Департаменту патрульної поліції, лише за перші сім місяців 2025 року в Україні сталося 2531 дорожньо-транспортна пригода (ДТП) за участю дітей, у яких загинуло 91 дитина, а ще 2904 – отримали травми.

У цьому контексті формування знань про правила дорожнього руху у дітей дошкільного віку розглядається як пріоритетний напрям превентивної діяльності закладів дошкільної освіти. Саме в дошкільному дитинстві закладаються базові уявлення, навички та поведінкові установки, які визначають майбутню культуру безпечної поведінки. Цей період характеризується активним розвитком сенсомоторики, пізнавальних процесів і соціальної свідомості, що створює сприятливі умови для інтеграції знань про безпеку у повсякденну діяльність дітей через гру, моделювання ситуацій і практичні вправи.

Відповідно до Державного стандарту дошкільної освіти (2021) [1], освітній процес має реалізовуватися на засадах інтеграції освітніх ліній, зокрема «Особистість дитини», «Дитина в соціумі» та «Дитина у світі культури», що передбачає формування у дітей основ правової, соціальної та безпекової компетентності. Методичні рекомендації МОН України підкреслюють необхідність системного навчання дітей правилам дорожнього руху з урахуванням їх вікових та психологічних особливостей через ігрові, інтерактивні та практико-орієнтовані форми освітньої роботи.

Відповідальність за формування у дітей навичок безпечної поведінки на дорозі покладається на заклади дошкільної освіти у тісній співпраці з сім'єю. Такий підхід відповідає сучасним концепціям партнерства в освіті, де

батьки виступають активними учасниками освітнього процесу. Практика показує, що діти, які отримують узгоджені знання про безпеку як у закладі освіти, так і вдома, демонструють вищий рівень дисциплінованості та обізнаності в дорожньому середовищі.

Попри те, що сьогодні проблемі приділяється належна увага, її вивчення та подальший розвиток залишаються актуальними.

Аналіз наукових джерел (Андреев Д., Костюк В., Федоровська Н., Пашковська М., Тимковський О., Репік І., Іванчук А. та ін.) свідчить, що питання формування безпечної поведінки розглядається через призму створення системи цілеспрямованого забезпечення дітей знаннями, уміннями та ціннісними орієнтирами. У працях дослідників акцентується на необхідності розроблення програм і методичних рекомендацій, спрямованих на розвиток компетентності безпечної поведінки дошкільників.

Основною метою діяльності педагогів у сфері профілактики дитячого дорожнього травматизму є формування у дітей усвідомленої моделі безпечної поведінки в умовах міського середовища. Для досягнення цієї мети реалізуються такі завдання:

1. Ознайомлення дітей з базовими правилами дорожнього руху.

2. Розвиток просторової орієнтації та здатності адекватно оцінювати дорожню ситуацію.

3. Формування вміння передбачати потенційні ризики та обирати безпечну модель поведінки.

Актуальність проблеми підтверджується численними науковими дослідженнями. Зокрема, розроблено програму з формування основ безпечної поведінки дітей дошкільного віку під час дорожнього руху «Дитина у світі дорожнього руху», у якій конкретизовано освітні завдання з формування у дітей елементарних уявлень про Правила дорожнього руху

[6]; розроблено методичні рекомендації щодо попередження дорожньо-транспортного травматизму серед дітей [5]; здійснено науковий пошук ефективних способів залучення знань із галузі безпеки життєдіяльності для вирішення проблеми формування компетентності безпечної поведінки дошкільників [3].

Узагальнюючи результати досліджень, науковці доходять висновку про необхідність формування у дітей дошкільного віку ціннісного ставлення до життя, інтересу до навколишньої дійсності, здатності орієнтуватися в просторі та володіння знаннями про правила дорожнього руху, а головне – їх практичного застосування.

Висновки. Попри наявність значного науково-методичного напрацювання, проблема залишається актуальною. Спостерігається розрив між теоретичними знаннями дітей про правила дорожнього руху та їх практичним використанням у реальних ситуаціях. Ефективне вирішення проблеми дитячого травматизму можливе лише за умови створення цілісної системи підготовки дітей з питань безпеки дорожнього руху, що передбачає систематичне навчання, використання інноваційних, практикоорієнтованих форм і методів, а також застосування різноманітних дидактичних засобів – словесних, наочних і практичних.

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти.

Державний стандарт дошкільної освіти України, затв. наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2021 р. № 33. Київ : МОН України, 2021. 38 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Proekt-Bazovyy-komponent-doshkilnoyi-osvity-2021.pdf> (дата звернення: 18.10.2025). **2. Цигода В.** Використання різних методів та прийомів у формуванні практичних навичок з безпеки життєдіяльності у дітей дошкільного віку. *Психолого-*

педагогічні проблеми сільської школи. 2017. Вип. 56. С. 130-135. **3. Іванчук А. В.** Навчання дітей дошкільного віку безпечної поведінки. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020. № 70, Т. 2. С. 49-53. **4. Олексюк О.,** Сас М., Дидактична гра як засіб формування безпечної поведінки в довіллі дітей старшого дошкільного віку. *Науковий вісник імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки*. 2017. № 2 (57), С. 346-352. **5. Попередження** дорожньо-транспортного травматизму серед дітей: метод. рек. / Д.В. Андреєв, В.Л. Костюк, Н.В. Федоровська, М.В. Пашковська. К. : Нац. акад. внутр. справ, 2018. 36 с. **6. Тимковський О. А.** Репік І. А. Дитина у світі дорожнього руху: програма з формування основ безпечної поведінки дітей дошкільного віку під час дорожнього руху. Тернопіль: Мандрівець, 2016. 32 с.

ФОРМУВАННЯ ЖИТТЄСТВЕРДНИХ ЦІННОСТЕЙ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБОМ ФОЛЬКЛОРУ ЯК ЧИННИК МЕНТАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В КРИЗОВИХ УМОВАХ

Ковальчук Анна Олександрівна,
магістрантка 1 року навчання
спеціальності «Дошкільна освіта»
Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова

Науковий керівник –
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри дошкільної освіти
Довбня Софія Олегівна